

संस्कृतभारती – तेलङ्गाणा
पत्रालयद्वारा संस्कृतम्- प्रवेशपरीक्षा – फिब्रवरी-2025

समय:-घण्टात्रयम्

पूर्णाङ्काः - 100

दिनाङ्कः - 23-2-2025

क्रोधि-माघ बहुल दशमी, भानुवासरः

प्रधानसूचना - ఎక్కడ సంస్కృతంలో వ్రాయాలని సూచించబడినదో అక్కడ దేవనాగరిలిపిలో మాత్రమే వ్రాయవలెను

जहाँ संस्कृत में लिखने के लिए सूचित किया गया है वहाँ देवनागिरिलिपि में लिखना है।

Wherever it is intimated to write in Sanskrit there it should be written in Devanagari Script only.

1. अ. दशप्रश्नानां समाधानानि संस्कृतेन लिखत । పది ప్రశ్నలకు సంస్కృతంలో సమాధానాలు వ్రాయండి.

दस प्रश्नों के समाधान संस्कृतभाषा में लिखिए । Answer any TEN questions in Sanskrit. (10x1=10)

✓ 1. उपनिषदः कस्य भागाः ?	7. स्त्रियः कैः सह अक्रीडन् ?
2. के वाक्यप्रयोगाः संस्कृते प्रधानाः ?	✓ 8. रात्रिः कया शोभते ?
3. आनन्दः नगरं कदा गमिष्यति ?	9. वाक्यं केषां संयोजनेन भवति ?
✓ 4. “कुवलयानन्दम्” इत्यस्य रचयिता कः ?	✓ 10. बुद्धिमान् श्वस्तनकार्यं कदा करोति ?
✓ 5. अहितुण्डिकः कथं जीवनं करोति ?	✓ 11. अश्वः कथं धावति ?
6. सप्तदशानन्तर-सङ्ख्या का ?	12. जनाः काभ्यां पश्यन्ति ?

आ. सुभाषितद्वयस्य भावं स्वभाषया लिखत । రెండు సుభాషితాల భావాలను స్వభాషలో వ్రాయండి. (2x2=4)

दो सुभाषितों के भाव स्वभाषा में लिखिए । Write meanings of any TWO Subhashithas in your language.

- ✓ 13. उद्यमेन हि सिद्ध्यन्ति कार्याणि न मनोरथैः।
न हि सुप्तस्य सिंहस्य प्रविशन्ति मुखे मृगाः ॥
14. न कश्चिदपि जानाति किं कस्य श्वो भविष्यति ।
अतः श्वः करणीयानि कुर्यादद्यैव बुद्धिमान् ॥
- ✓ 15. उपकारिषु यः साधुः साधुत्वे तस्य को गुणः ।
अपकारिषु यः साधुः स साधुरिति कीर्तितः ॥

इ. द्वयोः समाधानं स्वभाषया लिखत । క్రింది ప్రశ్నలలో రెండింటికీ సమాధానాలు స్వభాషలో వ్రాయండి.

दो प्रश्नों के उत्तर स्वभाषा में लिखिए । Answer any TWO questions in your language. (2 x 2 = 4)

16. पञ्चमहाकाव्यानां नामानि लिखत ।
- ✓ 17. महाभारतविषये का प्रशंसा अस्ति ?
- ✓ 18. अनुस्वारस्य लेखननियमाः के ?
- ई. द्वयोः सन्दर्भसहितं विवरणं स्वभाषया लिखत । రెండు వాక్యాలను సందర్భసహితంగా స్వభాషలో వివరించండి.

दो वाक्यों का सन्दर्भसहित विवरण कीजिए । Explain any TWO sentences with reference to context in your language.

- ✓ 19. “त्वं मन्त्रिस्थाने तिष्ठ”
20. “अतः एव अस्य मुखं रक्तम्”
- ✓ 21. “कथम् उपरि गच्छामि ?”
2. अ) सूक्तिद्वयस्य अर्थं स्वभाषया लिखत । రెండు సూక్తుల సారమును స్వభాషలో వ్రాయండి.

दो सूक्तियों का सारांश स्वभाषा में लिखिए । Write the gist of any two Suktis in your language. (2x1=2)

22. क्षणशः कणशश्चैव विद्यामर्थं च साधयेत् ।
23. गुणाः पूजास्थानं गुणिषु न च लिङ्गं न च वयः ।
24. चित्ते वाचि क्रियायां च महतामेकरूपता ।

आ) प्रहेलिकाद्वयस्य भावं स्वभाषया लिखत । రెండు ప్రహేలికల అర్థాలను స్వభాషలో వ్రాయండి.

दो प्रहेलिकाओं का अर्थ स्वभाषा में लिखिए । Explain any two riddles in your language. (2x2=4)

✓ 25. अस्थि नास्ति शिरो नास्ति बाहुरस्ति निरङ्गुलिः।

नास्ति पादद्वयं गाढम् अङ्गमालिङ्गति स्वयम् ॥

✓ 26. किमिच्छति नरः काश्यां भूपानां को रणे हितः।

को वन्द्यः सर्वदेवानां दीयतामेकमुत्तरम् ॥

27. सानुजः काननं गत्वा यातुधानान् जघान कः?

मध्ये वर्णत्रयं दत्त्वा रावणः कीदृशो वद । ?

इ.) द्वयोः ध्यानश्लोकयोः अर्थं स्वभाषया लिखत । రెండు ధ్యానశ్లోకాలను స్వభాషలో వివరించండి. (2x2=4)

दो ध्यानश्लोकों का तात्पर्य स्वभाषा में लिखिए । Explain any two of the given DhyanaSlokas in your language

✓ 28. हरः पापानि हरतात् शिवो दत्तां सदा शिवम् ।

न जानामीति नो ब्रूयात् सर्वज्ञपदभाग् यतः॥

✓ 29. आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसम्पदाम् ।

लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमाम्यहम्॥

30. सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ।

शरण्ये त्र्यम्बके देवि नारायणि नमोऽस्तुते॥

3. అ. దశపదానామ్ అర్థాన్ స్వభాషయా లిఖత । పది పదములకు అర్థాలను స్వభాషలో వ్రాయండి.

दस पदों का अर्थ स्वभाषा में लिखिए । Write the meanings of any 10 words in your language. (10x 1/2 = 5)

✓ 31. रुधिरम्

✓ 32. मुकुलम्

✓ 33. लिपिकारः

✓ 34. हरितकम्

✓ 35. वृत्तिः

✓ 36. महिषी

37. पाटलम्

✓ 38. दंशकम्

39. समीकरः

✓ 40. मातामहः

✓ 41. वेल्लनी

✓ 42. कपाटिका

आ. దశపదానామ్ అర్థాన్ సంస్కృతేన లిఖత । పది పదాలకు అర్థాలను సంస్కృతంలో వ్రాయండి.

दस पदों का अर्थ संस्कृतभाषा में लिखिए । Write the meanings of any 10 words in Samskritam. (10 x 1/2 = 5)

✓ 43. మనమామభార్య maternal Aunt मामी

✓ 49. పొరుగు Draw దరాజ్

✓ 44. బరువుమోయువాడు Porter బొజ్జ దొనెవాలా

50. మునగకాడ drumstick శేవగా

45. కొడవలి Sickie దరాంతి

51. తిరుగలి grind stone పీసనెవాల్లి పత్థర

✓ 46. చూడ Calf బఱడా

✓ 52. చేపలు పట్టేవాడు Fisherman మఱువా

47. పెదవి Lip ఆండ్

53. మీట Switch స్విచ్

✓ 48. జిగురు Gum గొండ్

54. పిచ్చుక Sparrow గొర్రెయా

ఇ. దశపదాని ఉపయోగ్య స్వీయవాక్యాని లిఖత । క్రిందివానిలో పది పదాలను ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు వ్రాయండి.

दस पदों का प्रयोग करके वाक्य लिखिए । Make your own sentences by using any 10 of the following words. (10x1=10)

✓ 55. पादोन

✓ 56. कदा

✓ 57. कृपया

58. अतीव

✓ 59. पुनः पुनः

60. अवन्दामहि

✓ 61. परितः

✓ 62. करोमि स्म

63. महती

✓ 64. वृथा

✓ 65. श्रुत्वा

✓ 66. साकं

ई. विजातीयपदानि चित्वा लिखत । ఈ క్రింది వానిలో విజాతీయపదాలను ఎంపిక చేసి వ్రాయండి.

विजातीयपदों को चुनकर लिखिए । Pick the odd one out.

(5x1=5)

67. अगच्छत् , अजिघ्रत् , अहसन् , अपतत् ✓

68. पठतः , खादामि , स्मरामः , गच्छावः

69. कपाटिका , कटः , पेटिका , सम्मार्जनी ✓

70. गजः , वृषभः , शुकः , हरिणः

71. एकाशीतिः , विंशतिः , पञ्चाशत् , सप्ततिः

4. अ. पञ्चवाक्यानि भूतकाले (लङ् लकारे) परिवर्तयत । ఏటిలో ఐదు వాక్యాలను భూతకాలంలోకి మార్చండి.

पाँच वाक्यों को भूतकाल में परिवर्तन कीजिए । Change any FIVE sentences into past tense. (5x1=5)

72. अहं कन्दुकेन क्रीडामि ।

75. भक्ताः देवं नमन्ति ।

73. पौराः विवेकानन्दं श्लाघन्ते ।

76. जम्बूकः किं चिन्तयति ।

74. त्वं पत्रं लिखसि ।

77. वयं विद्यालयं गच्छामः ।

आ. पञ्चवाक्यानि भविष्यत्काले परिवर्तयत । ఏటిలో ఐదు వాక్యాలను భవిష్యత్ కాలం లోకి మార్చండి.

पाँच वाक्यों को भविष्यकाल में परिवर्तन कीजिए । Change any Five sentences into future tense. (5x1=5)

78. सा वृद्धा शनैः वदति ।

79. प्रयागे जनाः पुण्यस्नानं कुर्वन्ति ।

80. वयं राष्ट्रियगीतं गायामः ।

81. सेवकः धनं लभते ।

82. त्वं किमर्थं वेगेन पठसि ?

83. सन्तोषः परीक्षां सम्यक् लिखति ।

इ. आवरणे दत्तपदानाम् उचितैः विभक्तिरूपैः रिक्तस्थानं पूरयत । కుండలిలో ఇచ్చిన పదాల సరైన

విభక్తిరూపంతో ఖాళీలను పూరించండి. కుండలిలో దియే గయే శబ్ద కే ఉచిత విభక్తిరూప సే రిక్తస్థాన భరిణ్ .

Fill in the blank with the correct Vibhakti form of the given word in the brackets.

(5x1=5)

84. अहं ----- - देवम् अलङ्करोमि । (मालाः)

85. सेवकः ----- अवतीर्य गतवान् । (वृक्षः)

86. गृहिणी ----- पालितवती । (धेनुः)

87. ----- समीपे अधिकधनम् अस्ति । (तद्)

88. विष्णुः ----- वसति । (क्षीराब्धिः)

ई. अन्यवचनपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत । అన్యవచన శబ్దరూపాలతో ఖాళీలను పూరించండి. (5x1=5)

शब्द के अन्य दो वचनों से रिक्तस्थान भरिए । Fill in the blanks with the words of other Vachanas.

89. ----- कम्पेते -----

90. ----- त्यजाम

91. ----- पास्यतः -----

92. यच्छ -----

93. ----- आस्ताम् -----

5.अ. योजयत । छठपरचण्डी. मिलाइए । Match the following.

(6x1=6) 2

94. उत्तररामचरितम् ।	ग) भट्टोजीदीक्षितः
95. लवणकः	ज) वासवदत्ता
96. सिद्धान्तकौमुदी	ड) चाणक्यः
97. काश्मीरवासिनी	द) भवभूतिः
98. मगधः ।	ब) वसन्तसेना
99. मृच्छकटिकम्	म) शारदादेवी

आ. अधः दत्तेभ्यः उचितपदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । नीचे दिए गए शब्दों में उचितशब्द से रिक्तस्थान भरिए ।
దిగువన ఇచ్చిన పదాలలో ఉచితమైన పదముతో ఖాళీలను పూరించండి.

Choose the correct word out of the choices given below to fill in the blank. (5x1=5) 2

100. आरक्षकः चोरम् ----- धावितवान् । (अवतीर्य - अपहृत्य - आनीय - अनुसृत्य) ✓
101. महिलाः ----- वर्णम् अश्लाघन्त । (शाटिकस्य - शाटिकायै - शाटिकात् - शाटिकायाः) ✓
102. सा गुरुं ----- पाठं पठति । (स्थित्वा - पीत्वा - श्रुत्वा - नत्वा)
103. पुरा उत्तमविश्वविद्यालयाः भारते ----- । (आस्म - अधिवसन्ति - वसति स्म - आसन्)
104. सः विदेशं ----- न इच्छति । (क्रीडितुं - पठितुं - जीवितुं - गन्तुं) ✓

इ. पञ्चवाक्यानि संस्कृतेन अनुवदत । ఐదు వాక్యాలను సంస్కృతభాషలోనికి అనువదించండి.

पाँच वाक्यों को संस्कृतभाषा में अनुवादन कीजिए । Translate any five sentences into Samskritam (5x1=5)

105. ఇలా ఎల్లప్పుడూ టీ త్రాగడం మంచిది కాదు.

ऐसा हर समय चाय पीना अच्छा नहीं है

It is not good to drink tea all the time like this

106. చాలాకాలంగా నా కుమారుడు విదేశం నుండి రాలేదు.

बहुत दिनों से मेरा बेटा विदेश से नहीं लौटा

My son has not returned from abroad for a long time.

107. మరల ఎప్పుడు మనిద్దరం కలిసి చదువుకుందాం.

हम दोनों फिर कब एक साथ पढ़ेंगे ?

When will both of us study together again?

108. పుస్తకం ఇంట్లో ఉంటే తెచ్చిస్తాను.

अगर मेरे घर में किताब होगी तो मैं उसे लाकर देदूंगा ।

If I have the book at home, I will bring it and give it to you.

109. సొంతంగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకో.

स्वयं सोचें और निर्णय लें ।

Think for yourself and make a decision.

ई. पञ्चवाक्यानि स्वभाषया अनुवदत । ఐదు వాక్యాలను స్వభాషలోకి అనువదించండి. (5x1=5) 3

पाँच वाक्यों को स्वभाषा में अनुवाद कीजिए । Translate Any FIVE sentences into your Language.

110. तव मित्रं श्वः आगमिष्यति वा ।
111. सः परह्यस्तनदिने एव महाराष्ट्रं गतवान् ।
112. तथा वा, तस्य दर्शनं विना भवते कष्टाय भवति खलु ।
113. नैव , प्रतिदिनं चरवाण्या आवां सम्भाषावहे ।
114. अस्तु । चरवाण्याः अधिकविनियोगेन बधिरः मा भवतु ।